

DOI: 10.26565/2786-5312-2024-99-08
УДК 811.161.1'25:341.123.077.6

О. А. Дунебабіна

аспірантка Національної академії Служби безпеки України,
вул. М. Максимовича, 22, Київ, Україна, 03022
olgadunebabina@ukr.net; ORCID: 0000-0002-3242-2377

Лінгвістичні інструменти маніпуляцій в російськомовних перекладах резолюції Ради Безпеки ООН 1325 та її «Сестринських» резолюціях

Одним зі шляхів уточнення національної термінології та закріплення в нормативно-правовому полі коректних визначень понять, що стосуються різних аспектів гендерної тематики, є здійснення офіційних перекладів міжнародних документів із прав жінок та гендерної рівності українською мовою. Питання коректності перекладів міжнародних документів в цілому та в галузі прав людини і гендерної рівності зокрема, є не лише важливим предметом наукових досліджень, але й мають велику практичну значущість в контексті гібридної війни росії проти України. Враховуючи, що російська мова є офіційною мовою ООН, і всі документи з робочих мов Генеральної Асамблеї ООН (англійської та французької) перекладаються російською мовою і використовуються як регіональними міжнародними організаціями, так і деякими країнами, окрім російської федерації, в яких ця мова є державною або офіційною. Крім того, чимало перекладів міжнародних документів українською мовою робилися з використанням російськомовних перекладів. Це стосується і таких важливих документів в галузі прав жінок та гендерної рівності як Резолюція Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки. Мир. Безпека» та суміжних з нею резолюцій Ради Безпеки, зокрема, 1888, 2467, 2493 та інших. У статті на основі здійснення порівняльного аналізу оригінальних текстів названих вище резолюцій РБ ООН та їхніх російськомовних перекладів запропонована класифікація напрямів лінгвістичних маніпуляцій під час перекладів документів, яка проілюстрована конкретними прикладами; зроблені висновки щодо наслідків та впливу використання некоректних перекладів на політику із забезпечення прав жінок та гендерної рівності як на міжнародному, так і національному рівнях; запропоновані рекомендації щодо ідентифікації лінгвістичних маніпуляцій в перекладах міжнародних документів та зменшення їхніх впливів на політику та розвиток гендерного дискурсу.

Ключові слова: гендерна політика, гендерна рівність, гендерний дискурс, гібридна війна, міжнародні документи з прав людини, напрями лінгвістичних маніпуляцій, Резолюція Ради Безпеки ООН 1325, суміжні до 1325 резолюції РБ ООН.

Як цитувати: Дунебабіна, О. (2024). Лінгвістичні інструменти маніпуляцій в російськомовних перекладах резолюції Ради безпеки ООН 1325 та її «сестринських» резолюціях. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія: Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов*, (99), 63-75.

DOI: 10.26565/2786-5312-2024-99-08

In cites: Dunebabina, O. (2024). Linguistic tools of manipulation in russian language translations of UN Security Council Resolution 1325 and its "sisters" Resolutions. *The Journal of V. N. Karazin Kharkiv National University. Series: Foreign Philology. Methods of Foreign Language Teaching*, (99), 63-75.

DOI: 10.26565/2786-5312-2024-99-08

1. ВСТУП

Міжнародні документи є складовою міжнародного правового дискурсу, який не тільки відображає реальність, а й змінює уявлення про неї. Цей висновок доводить аналіз документів ООН, серед яких – резолюції Ради Безпеки ООН (РБ ООН). У переважній більшості країн документи ООН представлені не робочими мовами Генеральної Асамблеї ООН (англійською або французькою), а офіційними мовами – іспанською, арабською, китайською та російською або в перекладах національними мовами. Коректний переклад документів з робочих мов міжнародних організацій важливий не тільки з точки зору забезпечення його фаховості, але й для подальшого впровадження їхніх стандартів в політику на національному рівні, а також однакового розуміння змісту цих документів в різних країнах.

За даними Великої української енциклопедії [3] англійською мовою користуються 67 країн, французькою 29, іспанською 21, арабською 26, китайською 2. Російська мова є державною в російській федерації [12] та республіці білорусь (стаття 17 Конституції) [8]. В Киргизстані (стаття 13 Конституції) [10] та Казахстані (стаття 7 Конституції) [9] російська мова визначена як офіційна разом з державними мовами країн – киргизською та казахською. В Таджикистані російська мова відповідно до статті 2 Конституції держави визначена як мова міжнаціонального спілкування [11].

Предметом даного наукового дослідження є лінгвістичні інструменти маніпуляцій в російськомовних перекладах Резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки. Мир. Безпека» (2000 р.) та її «сестринських» резолюцій, зокрема 1888 (2009 р.), 2467 (2019 р.), 2493 (2019 р.).

Об'єкт дослідження статті – тексти резолюцій РБ ООН 1325, 1888, 2467, 2493 англійською мовою, яка є робочою мовою Генеральної асамблеї ООН та російськомовні переклади цих резолюцій.

Ціллю статті є класифікація напрямів лінгвістичних маніпуляцій під час перекладів документів з прав людини та гендерної рівності на основі порівняльного аналізу оригінальних текстів резолюцій РБ ООН порядку денного «Жінки. Мир. Безпека» та їхніх російськомовних перекладів та надання рекомендацій щодо зменшення впливів лінгвістичних маніпуляцій під час перекладів міжнародних документів.

Науковими завданнями, які вирішуються в статті є наступні:

- здійснення порівняльного аналізу текстів обраних резолюцій Ради Безпеки ООН англійською та російською мовами;

- виявлення та класифікація лінгвістичних інструментів, які використовуються для смислових маніпуляцій текстами;

- формулювання висновків щодо наслідків використання модифікованих перекладів міжнародних

документів на політику із забезпечення прав жінок та гендерної рівності як на міжнародному, так і національному рівнях;

- узагальнення результатів дослідження.

Порівняльний аналіз оригінальних текстів міжнародних документів та їхніх російськомовних аналогів дає підстави висновувати про наявність помилок та неточностей при здійсненні перекладу аж до звуження або зміни змісту оригінального документу, що, на нашу думку, є інструментом гібридної війни, яку вже багато років веде росія проти демократичних цінностей та країн, і яка передувала повномасштабній збройній агресії росії проти України.

Така ситуація визначає актуальність дослідження запропонованої тематики статті, яка обумовлюється включенням положень Резолюцій Ради Безпеки ООН до національного законодавства та практичної політики: визнаючи важливість Резолюції Ради Безпеки ООН 1325 Україна розробила і прийняла національні плани дій на її виконання, що здійснено в ситуації відсутності офіційних україномовних перекладів цих документів і необхідності здійснення лінгвістичного уточнення існуючих неофіційних перекладів для подальшої публікації на сайті Верховної Ради.

2. АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ ПО ТЕМІ

Аналіз робіт вітчизняних науковців, фахівців в галузі філософії, права, лінгвістики, зокрема А. Березовенко, Р. Дудника, Л. Команцевої, Ю. Лапутіної, К. Левченко, С. Максимова, Л. Філіпс, О. Цибух, О. Юркевич, Г. Яворської дозволяє не тільки визначити значну роль міжнародних документів в розвитку національного правового дискурсу, але й активність дискурсивних практик у створенні віртуальної реальності, яка може сприйматися за дійсність.

Тему маніпуляцій в російськомовних перекладах міжнародних документів підняла К. Левченко в статті «Звідки походять маніпуляції навколо гендерної політики, і терміну «гендер» зокрема» (2020 р.) [13] на прикладі аналізу Записки Генерального Секретаря ООН, складеній за підсумками тридцяті сесії Комітету ООН з ліквідації дискримінації щодо жінок [6].

О. Цибух висноває, що міжнародний правовий дискурс формується як сукупність та взаємодія дискурсивних практик, подій (серед яких важливу роль відіграють перемовини, конференції, консультації) і текстів, в першу чергу, міжнародно-правових договорів, які є одним із дискурсивних різновидів (конвенцій, рекомендацій, резолюцій, хартій, статутів, актів, декларацій, узгоджених протоколів, меморандумів, угоди та ін.) [32, с. 14.].

Л. Філіпс наголошує, що зміст і структура дискурсів «не просто відображає уявлення людей про світ, але вони і створюють символічну реальність,

яку люди потім сповідають як певний соціальний закон». У зв'язку з цим необхідно керувати такими соціальними наслідками, «прогнозувати розвиток дискурсу і створеного у ньому поля значень» [31, с. 10]. Г. Яворська, розвиває цю думку, зазначаючи, що «дискурс є не просто пасивним середовищем функціонування тих або інших концептуальних образів і схем, але й активним засобом їхнього конструювання й відтворення» [34, с.22].

В цьому контексті погоджуємося з висновком С. Максимова про те, що правова реальність – «це не лише те, що здійснюється в інститутах права чи правовідносинах, але також і ті реалії, які хоч і не мають предметного буття, але які творять поле міжнародно-правового дискурсу» [14, с. 32].

Говорячи про становлення та розвиток правового дискурсу в Україні, А. Березовенко звертається до проблематики формування дискурсивної практики в царині кримінального права і виявляє такі мейнстрімні тенденції: інтенсифікація мовотворення; інтернаціоналізація мовотворення, а також автохтонізація (націоналізація) мовотворення [2, с. 77]. Вважаємо, що ці висновки можуть бути екстрапольовані на правову сферу в цілому, включаючи становлення гендерного права та гендерного правового дискурсу. Не випадково, Р. Дудник говорить про формування такої галузі права як «гендерне право» [4, с. 23].

Сучасний світ є високо комунікативним. Цей висновок в повній мірі стосується і сфери гендерної політики. І тому більшість термінів сучасної української гендеристики запозичені з міжнародних документів або досліджень. Що вкотре доводить важливість та необхідність коректного перекладу міжнародних документів з прав людини та гендерної рівності. «Суспільні процеси глобалізованого світу характеризуються винятково інтенсивною комунікацією, яка зумовлює потребу вироблення таких національно специфічних засобів категорійно-понятійного і вербального оформлення дійсності, які були б спроможними задовільно описувати не тільки національні, але й позанаціональні явища» [2, с. 78-89]. На основі аналізу текстів міжнародно-правових документів у сфері прав людини та гендерної рівності як складової міжнародного правового дискурсу можна вивчати його структури та тенденції існування та розвитку.

Тож погоджуємося з тим, що до умов формування та існування ідеального міжнародно-правового дискурсу відноситься «намагання дотримуватися норм правової культури інтерпретації міжнародно-правового дискурсу» [32, с. 82]. Роль перекладу документів при цьому є важливою.

Разом з тим, інтернаціоналізація мовотворення вимагає врахування національного контексту і усталеної практики вживання тих чи інших термінів. У контексті досліджуваної теми звернемося до засад юридичної герменевтики, яка досліджує

підстави неоднозначності трактувань міжнародно-правових текстів. В Україні цей напрям досліджень розвивають О. Юркевич, С. Максимов та ін. Ключовими поняттями юридичної герменевтики є праворозуміння, тлумачення, смисл, значення, текст, контекст, зокрема, культурний, в якому відбувається прийняття правового дискурсу; О. Юркевич вважає за необхідне розуміти не лише «культурне середовище», де відбувається розуміння та інтерпретація, а й зумовлену ним практику культивування здатності розуміти, яка породжує особливий порядок розуміння [33, с.8]. З нашої точки зору, соціально-політичний міжнародний та національний контекст є також для цього важливими.

Погодимося з О. Цибух, що намір є також ключовим поняттям [32, с. 82]. Включення наміру є важливою умовою для розуміння викривлення російськомовних перекладів текстів міжнародно-правових документів з питань гендерної рівності та прав людини.

Гармонізація національного дискурсу із міжнародним, глобалізованим є важливим завданням навіть в ситуації, коли значна кількість термінів гендерної політики запозичуються з міжнародних документів. Найпоширенішою робочою мовою міжнародних організацій є англійська. Тому національний гендерний дискурс має бути гармонізованим саме з англомовними джерелами документів та термінів, серед яких найвищим стандартом є міжнародні документи, прийняті міжнародними організаціями. До таких документів відносяться і Резолюції Ради Безпеки ООН, які стосуються порядку денного «Жінки. Мир. Безпека», перш за все РБ ООН 1325. Зміст та принципи цих документів проаналізовані українськими вченими та практиками К. Левченко, О. Сулова, М. Легенька [7, с. 25-27], зокрема, експертками Асоціації жінок-юристок України «Юрфем» [24].

Резолюція РБ ООН 1325 складає правове підґрунтя міжнародної та державної політики забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків. Вона націлена на забезпечення участі жінок у процесах миробудування, звертає увагу на вразливість жінок і дівчат під час збройних конфліктів, закликає уряди враховувати їхні потреби, тощо. Резолюція РБ 1820 (2008) засуджує сексуальне насильство як знаряддя війни і оголошує зґвалтування та інші форми сексуального насильства військовими злочинами. Вона зобов'язує Генерального Секретаря ООН презентувати щорічні звіти щодо імплементації Резолюції 1325. Резолюція 1888 (2009) призвела до створення посади Спеціального представника Генерального секретаря ООН з питань сексуального насильства в умовах збройного конфлікту. Щорічні звіти визнані обов'язковими. Резолюція 1889 (2009) містить вимоги розробки глобальних індикаторів для відстеження ходу здійснення 1325. Вона також передбачає заснування посад Радників/Радниць із захисту жінок у складі миротворчих мі-

сій. Резолюції 1960 (2010), 2106 (2013), 2122 (2013) спрямовані на припинення безкарності за сексуальне насильство в збройних конфліктах. У резолюції 2106 визнається, що сексуальне насильство в конфлікті впливає на чоловіків і хлопців. Резолюція 2242 (2015) присвячена питанням відповідальності та участі чоловіків і хлопців у залученні жінок до вирішення питань встановлення миру та безпеки, партнерства з жіночими організаціями. Резолюція 2467 (2019) – питанням застосування підходів, які орієнтовані на інтереси постраждалих осіб при розробці та здійсненні заходів, спрямованих на запобігання сексуального насильства під час конфліктів та війн, постконфліктних ситуацій та реагування на нього. Резолюція 2493 (2019) піднімає питання участі та лідерства жінок у процесах досягнення миру. «Сестринськими» перелічені вище резолюції РБ ООН названі тому, що вони доповнюють, розкривають зміст Резолюції 1325, формуючи єдиний міжнародно-правовий дискурс.

Визнаючи важливість Резолюції Ради Безпеки ООН 1325 Україна розробила і прийняла два Національних плани дій на її виконання – в 2016 та 2020 роках [15, 16]. З повномасштабним вторгненням російської федерації в Україну постали нові виклики, які вимагали оновлення Плану дій: така робота була проведена, і оновлений план затверджено КМУ в грудні 2022 року.

До середини 2022 року на сайті Верховної Ради України був розміщений російськомовний текст Резолюції 1325, а україномовного тексту на сайті Верховної Ради не було. Ми неодноразово користувалися цим текстом за наступним посиланням: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_669#Text. Однак в середині 2022 року цей текст було прибрано з сайту Верховної Ради України, і станом на

01.03.2024 року текст Резолюції Ради Безпеки ООН 1325 та сестринських резолюцій будь-якою мовою там відсутні.

Україномовні тексти Резолюції 1325 є на сайті громадських організацій, зокрема Інформаційно-консультативного жіночого центру, який зробив власний переклад 1325 та інших сестринських резолюцій [25]. Існуючі неофіційні переклади потребують лінгвістичного аналізу, внесення уточнень та корегування і подальшої публікації на сайті Верховної Ради та інших державних установ.

3. ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

М. Стріха в книзі «Український переклад і перекладачі: між літературою та націєтворенням» вслід за М. Лукашем до негативних тенденцій українського перекладу відносить переклад не з оригіналів, а з російських перекладів [30, с. 303]. Авторка також звертала увагу на системну проблему українського політико-правового дискурсу: «російські тексти часто бралися за основу під час перекладу документів українською мовою, що призводило до переміщення принципових смислових помилок в український правовий та суспільно-політичний дискурс» [5, с. 116].

Здійснений нами порівняльний дискурсивний аналіз англomовного та російськомовного текстів Резолюцій РБ ООН 1325, 1888, 1960, 2467, 2493 виявив низку помилок у російськомовних перекладах. Ці тексти використовуються в багатьох країнах та організаціях. На офіційному сайті ООН розміщено некоректний російськомовний переклад Резолюції РБ ООН 1325 [18]. Його розмістили і інші міжнародні організації, зокрема ОБСЄ [19].

Порівняльний аналіз російськомовного та оригінального англomовного тексту Резолюції РБ ООН 1325 та суміжних резолюцій виявив помилки в

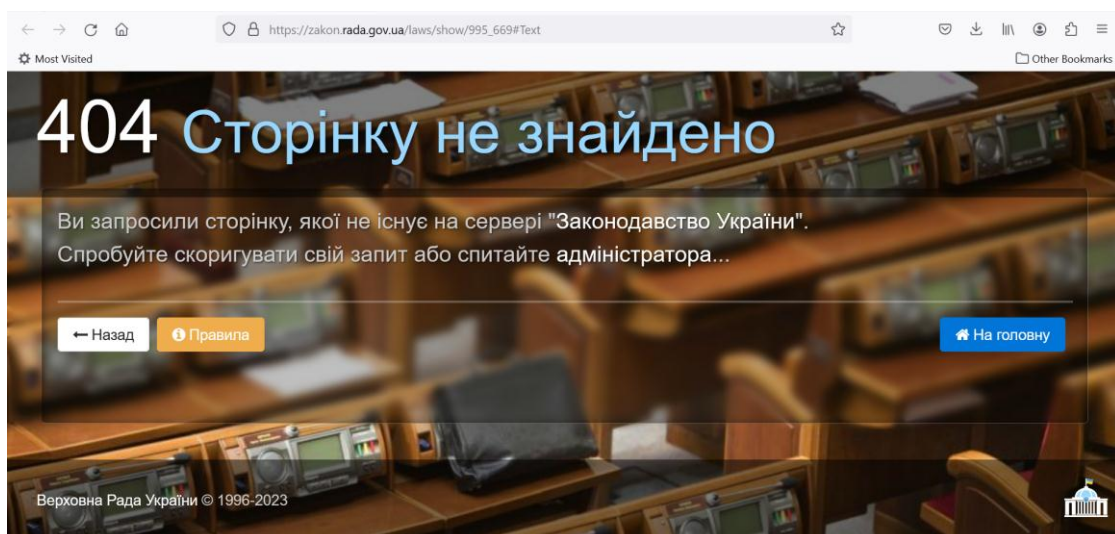

Рис. 1. Скріншот сторінки на сайті Верховної Ради України, на якій до серпня 2022 року було розміщено російськомовний текст резолюції РБ ООН 1325
Fig 1. Screenshot of a page on the website of the Verkhovna Rada of Ukraine, where the Russian version of the UNSC resolution 1325 was posted until August 2022

російському перекладі, які можна згрупувати в наступні напрями маніпуляцій.

1. Втрата частини тексту при перекладі та/або заміна пропущеного тексту іншими параграфами оригінального тексту.

2. Підміна гендерної термінології, яка має різноманітні наслідки – від непрофесійності перекладу до спотворення подальшої політики або інтерпретації змісту першоджерела документів.

3. Підміна понять, не пов'язаних з гендерною термінологією, які мають серйозні наслідки для передачі змісту документу.

4. Одночасне використання зазначених маніпулятивних інструментів та «помилки» при перекладі.

5. «Звуження» змісту поняття при здійсненні перекладу.

6. Використання свідомо маргіналізованих у культурному та соціально-політичному контексті термінів для зниження «цінності» або дискредитації тексту.

7. Використання різних варіантів перекладу одних і тих самих гендерних термінів.

Проілюструємо прикладами систематизовані вищі напрями маніпуляцій.

1. *Втрата частини тексту при перекладі та/або заміна пропущеного тексту іншими параграфами оригінального тексту.* Пункт 13 Резолюції РБ ООН 1325 в англійському оригіналі викладено наступним чином: "Encourages all those involved in the planning for disarmament, demobilization and reintegration to consider the different needs of female and male ex-combatants and to take into account the needs of their dependants" [35], що українською мовою є: «Закликає всіх залучених у планування роззброєння, демобілізації та реінтеграції враховувати різні потреби колишніх учасників та учасниць бойових дій та враховувати різні потреби їхніх утриманців» [25].

В російськомовному перекладі на сайті ООН здійснена помилка: пункт 13 дублює пункт 5: «выражает свою готовность учитывать гендерные аспекты в операциях по поддержанию мира и настоятельно призывает Генерального секретаря обеспечить включение гендерного компонента во все полевые операции» [18], який внаслідок цього в російськомовному тексті представлений двічі, в той час як оригінальний пункт 13 відсутній. Це єдиний пункт, в якому йдеться про жінок-військових, їхні потреби і необхідність залучення до процесів роззброєння, демобілізації та реінтеграції. Таким чином, в російському перекладі ця важлива тема не представлена.

2. *Підміна гендерної термінології, яка має різноманітні наслідки – від непрофесійності перекладу, до спотворення подальшої політики або інтерпретації змісту першоджерела документів.* Російськомовні переклади міжнародних документів характеризуються помилками при перекладі

будь-яких термінів, які використовуються в документі, що призводить до спотворення його змісту або навіть створює негативне сприйняття цього документу у читачів та користувачів.

Порівняльний лінгвістичний аналіз англомовного тексту резолюції 1888 (2009 р.) [36] та її російськомовного перекладу [20], який розміщено на сайті ООН, показує, що термін "gender equality" – «гендерна рівність» перекладено як «равенство между мужчинами и женщинами», хоча точним перекладом терміну «gender equality» російською мовою є термін «гендерное равенство». Європейський інститут гендерної рівності також пропонує використовувати поняття «рівні права, обов'язки та можливості жінок та чоловіків, дівчат та хлопців» [1, с. 34], говорячи не просто про рівність. Також термін "gender mainstreaming" некоректно перекладано як «гендерная проблематика», а речення – "to promote gender mainstreaming" як «актуализация гендерной проблематики» (див. табл.1).

Англо-російські словники термін "mainstreaming" перекладають як «актуалізація». В англо-українських термін «mainstreaming» залишається без змін – «мейнстрімінг», тобто в українській мові використовується запозичене слово. Цей термін став офіційно вживаним у документах та соціально-політичному дискурсі. Зокрема, в вересні 2023 року Уряд спільно з громадськими та міжнародними організаціями створив «Платформу забезпечення гендерного мейнстрімінгу та інклюзії у відновленні» [26]. У Глосарії і тезаурусі Європейського інституту з гендерної рівності термін "gender mainstreaming" перекладається як «гендерний мейнстрімінг» – «систематичне врахування відмінностей між умовами існування, становищем та потребами жінок і чоловіків у всіх політиках та діях» [1, с. 44]. «Мейнстрімінг» як процес, явище характеризується такими ознаками як систематичність (послідовність, повторюваність у часі та всеохопність). Тож поняття «актуалізація» є прикладом некоректного перекладу і має бути замінено на адекватне поняття по відношенню до оригіналу, а саме «гендерний мейнстрімінг».

3. *Підміна понять, не пов'язаних з гендерною термінологією, які мають серйозні наслідки для передачі змісту документу.* Зауважимо, що підміна понять при перекладі може як мати серйозні наслідки для розуміння змісту документу, так і ні. Приклад підміни понять при перекладі резолюції РБ ООН 2493, який має серйозний вплив на розуміння змісту документу, представлено в таблиці 2.

4. *Одночасне використання зазначених маніпулятивних інструментів та «помилки» при перекладі.* Зроблений аналіз текстів резолюцій продемонстрував, що визначені типи помилок при перекладі можуть застосовуватися одночасно, як наприклад, російськомовний переклад тексту резолюції Ради Безпеки ООН 2493 (2019 р.) [23] (табл.3).

Перший приклад демонструє, що термін “under-representation” перекладається в російському тексті як «недостаточная представленность», замість «недопредставленность». Нами вбачається смислова різниця цих термінів: «недостатня представленість» є суб’єктивним поняттям, яке складно виміряти, і яке має ознаки оціночного судження у порівнянні з поняттям «недопредставленість», яке є більш точним.

Термін “gender-sensitive” перекладається як «гендерна выверенность», хоча «sensitive» означає

«чутливий», російською мовою «чуткий», «чувствительный», «сенситивный». Тобто оптимальний переклад терміну “gender-sensitive” російською мовою мав би бути «гендерно чувствительный» або «гендерно сенсетивный». Крім того, в Резолюції РБ ООН 2493 мова не йде про «заходи» («мероприятия»), а про всю систему гуманітарної відповіді. Тобто прикметник «гендерно чутливий» відноситься не до окремого заходу, а до всієї системи гуманітарної відповіді.

Таблиця 1

Приклади використання «підміни гендерної термінів» при перекладі російською мовою англомовних оригінальних текстів резолюції РБ ООН 1888 (2009 р.)

Table 1

Examples of "gender substitution" in the Russian translation of the English original text of UN Security Council resolution 1888 (2009)

Англійський оригінальний текст	Чинний російський переклад на сайті ООН	Запропонований переклад російською мовою
paragraph 5 Recalling the commitments of the Beijing Declaration and Platform for Action (A/52/231) as well as those contained in the outcome document of the twenty-third Special Session of the United Nations General Assembly entitled «Women 2000: Gender Equality, Development and Peace for the Twenty-First Century» (A/S-23/10/Rev.1), in particular those concerning women and armed conflict,	абзац 5 вновь напоминая об обязательствах, содержащихся в Пекинской декларации и Платформе действий (A/52/231), а также об обязательствах, содержащихся в итоговом документе двадцать третьей специальной сессии Генеральной Ассамблеи под названием «Женщины в 2000 году: равенство между мужчинами и женщинами, развитие и мир в XXI веке» (A/S-23/10/Rev.1), в частности об обязательствах, касающихся положения женщин и вооруженных конфликтов,	абзац 5 вновь напоминая об обязательствах, содержащихся в Пекинской декларации и Платформе действий (A/52/231), а также об обязательствах, содержащихся в итоговом документе двадцать третьей специальной сессии Генеральной Ассамблеи под названием «Женщины в 2000 году: гендерное равенство, развитие и мир в XXI веке» (A/S-23/10/Rev.1), в частности об обязательствах, касающихся положения женщин и вооруженных конфликтов,
paragraph 20 Noting the role currently assigned to the Office of the Special Adviser on Gender Issues to monitor implementation of resolution 1325 and to promote gender mainstreaming within the United Nations system, women's empowerment and gender equality, and expressing the importance of effective coordination within the United Nations system in these areas,	абзац 20 Отмечая роль, которая в настоящее время отводится Канцелярии Специального советника по гендерным вопросам в деле контроля за осуществлением резолюции 1325 (2000) и в содействии актуализации гендерной проблематики в системе Организации Объединенных Наций, а также в области расширения прав и возможностей женщин и достижении равенства мужчин и женщин, и подчеркивая важность обеспечения эффективной координации усилий в этих областях в рамках системы ООН	абзац 20 Отмечая роль, которая в настоящее время отводится Канцелярии Специального советника по гендерным вопросам в деле контроля за осуществлением резолюции 1325 (2000) и в продвижении гендерного мейнстриминга и в системе Организации Объединенных Наций, а также в области расширения прав и возможностей женщин и достижении гендерного равенства / (как вариант: равных прав, обязанностей и возможностей мужчин и женщин), и подчеркивая важность обеспечения эффективной координации усилий в этих областях в рамках системы ООН

Таблиця 2

Приклад використання «підміни загальних термінів» при перекладі російською мовою англійського тексту резолюції РБ ООН 2493, які спотворюють зміст документу

Table 2

An example of the "substitution of general terms" in the Russian translation of the English original text of UN Security Council resolution 2493, which misrepresents the meaning of the document

Англійський оригінальний текст	Чинний російський переклад на сайті ООН	Запропонований переклад російською мовою
Resolution 2493 Article 6 Strongly encourages Member States to create safe and enabling environments for civil society, including formal and informal community women leaders, women peacebuilders, political actors, and those who protect and promote human rights, to carry out their work independently and without undue interference, including in situations of armed conflict, and to address threats, harassment, violence and hate speech against them;	Резолюция 2493 Статья 6 Самым настоятельным образом призывает государства-члены создавать безопасные и благоприятные условия, позволяющие гражданскому обществу, включая формальных и неформальных женщин-лидеров местных сообществ, женщин-миротворцев, политических деятелей и тех, кто защищает и поощряет права человека, выполнять свою работу независимо и без неправомерного вмешательства, в том числе в ситуациях вооруженного конфликта, и бороться с угрозами, притеснением, насилием и ненавистническими высказываниями в их адрес;	Резолюция 2493 Статья 6 Самым настоятельным образом призывает государства-члены создавать безопасные и благоприятные условия, позволяющие гражданскому обществу, включая формальных и неформальных женщин-лидеров местных сообществ, женщин-миротворцев, политических деятелей и тех, кто защищает и продвигает права человека, выполнять свою работу независимо и без неправомерного вмешательства, в том числе в ситуациях вооруженного конфликта, и бороться с угрозами, притеснением, насилием и ненавистническими высказываниями в их адрес;

Таблиця 3

Приклади одночасного використання технології «підміни гендерних термінів» та «підміни загальних термінів» при перекладі російською мовою англомовного оригінального тексту резолюції РБ ООН 2493 (2019), які спотворюють зміст документу

Table 3

Examples of simultaneous use of "gender term substitution" and "substitution of general terms" in the Russian translation of the English original text of UN Security Council resolution 2493 (2019), which misrepresents the meaning of the document

Англійський текст	Чинний російський переклад на сайті ООН	Запропонований переклад російською мовою
<p>Приклад 1 <i>paragraph 5</i> Recognizing the progress made as well as the opportunity and need for far greater implementation of the women, peace and security agenda, remaining deeply concerned by persisting barriers to the full implementation of resolution 1325 (2000) and the frequent under-representation of women in many formal processes and bodies related to the maintenance of international peace and security, the relatively low number of women in senior positions in political, peace and security-related national, regional and international institutions, the lack of adequate gender-sensitive humanitarian responses and support for women's leadership roles in these settings, insufficient financing for Women, Peace and Security, and the resulting detrimental impact on the maintenance of international peace and security,</p>	<p>абзац 5 признавая достигнутый прогресс, а также возможность и необходимость гораздо более активной реализации повестки дня по вопросу о женщинах, мире и безопасности, будучи по-прежнему глубоко обеспокоен сохраняющимися барьерами на пути к полному осуществлению резолюции 1325 (2000) и зачастую недостаточной представленностью женщин во многих официально оформленных процессах и органах, имеющих отношение к поддержанию международного мира и безопасности, относительно низким числом женщин на старших должностях в национальных, региональных и международных учреждениях, занимающихся политическими вопросами и вопросами мира и безопасности, недостатком надлежащей гендерной выверенности мероприятий по гуманитарному реагированию, недостаточным содействием тому, чтобы женщины выходили в подобных ситуациях на лидирующие роли, недостаточным финансированием работы над вопросом о женщинах, мире и безопасности и вызываемым указанными факторами пагубным воздействием на поддержание международного мира и безопасности,</p>	<p>абзац 5 признавая достигнутый прогресс, а также возможность и необходимость гораздо более активной реализации повестки дня по вопросу о женщинах, мире и безопасности, будучи по-прежнему глубоко обеспокоен сохраняющимися барьерами на пути к полному осуществлению резолюции 1325 (2000) и частой недопредставленностью женщин во многих официальных процессах и органах, имеющих отношение к поддержанию международного мира и безопасности, относительно низким числом женщин на старших должностях в национальных, региональных и международных учреждениях, занимающихся политическими вопросами и вопросами мира и безопасности, недостатком соответствующего гендерно чувствительного гуманитарного реагирования, недостаточным содействием лидерству женщин в подобных ситуациях, недостаточным финансированием повестки дня «Женщины, Мир и Безопасность» и вызываемым указанными факторами пагубным воздействием на поддержание международного мира и безопасности,</p>
<p>Приклад 2 Article 9 c) continue mainstreaming a gender perspective in the Secretariat and United Nations agencies, including through the system-wide gender parity strategy;</p>	<p>Статья 9 с) продолжать обеспечивать всесторонний учет гендерных аспектов в деятельности Секретариата и учреждений Организации Объединенных Наций, в том числе в рамках реализации общесистемной стратегии по достижению гендерного паритета;</p>	<p>Статья 9 с) продолжать обеспечивать всесторонний и систематический учет гендерной перспективы в деятельности Секретариата и учреждений Организации Объединенных Наций, в том числе в рамках реализации общесистемной стратегии по достижению гендерного паритета;</p>

Таблиця 4

Приклади використання «звуження» змісту тексту при перекладі російською мовою англомовного оригінального тексту резолюції РБ ООН 1888

Table 4

Examples of the "reduction" of the text content when translating into Russian the English original text of UN Security Council resolution 1888

Англійський оригінальний текст	Чинний російський переклад на сайті ООН	Запропонований переклад російською мовою
<p>Resolution 1888 <i>paragraph 8</i> Recalling the responsibilities of States to end impunity and to prosecute those responsible for genocide, crimes against humanity, war crimes and other egregious crimes perpetrated against civilians...</p>	<p>Резолюция 1888 абзац 8 напоминая об ответственности государств за прекращение безнаказанности и судебное преследование лиц, ответственных за геноцид, преступления против человечности, военные преступления и другие вопиющие преступления, совершаемые против детей...</p>	<p>Резолюция 1888 абзац 8 напоминая об ответственности государств за прекращение безнаказанности и судебное преследование лиц, ответственных за геноцид, преступления против человечности, военные преступления и другие вопиющие преступления, совершаемые против гражданского населения...</p>
<p>Resolution 1888 Article 3 Demands that all parties to armed conflict immediately take appropriate measures to protect civilians, including women and children, from all forms of sexual violence...</p>	<p>Резолюция 1888 Статья 3 требует, чтобы все стороны в вооруженном конфликте незамедлительно приняли для защиты гражданских лиц, включая женщин и девочек, от всех форм сексуального насилия...</p>	<p>Резолюция 1888 Статья 3 требует, чтобы все стороны в вооруженном конфликте незамедлительно приняли для защиты гражданских лиц, включая женщин и детей...</p>

Також частина російськомовного перекладу п'ятого параграфу Резолюції РБ ООН 2493, така як «недостаточным финансированием работы над вопросом о женщинах, мире и безопасности», робить цей текст Резолюції нісенітницею. Якщо вчитатися в наведену частину, то фінансуватися має «робота над питанням про жінок». В оригіналі поняття “Women, Peace and Security” не випадково починається з великих літер, бо є назвою резолюції РБ ООН 1325 «Жінки. Мир. Безпека», яка стала усталеним та нерозривним терміном, що відноситься до єдиного порядку денного для країн та організацій. Тож, переклад здійснено таким чином, що з'являються опції для подвійного читання, яке не відповідає змісту оригіналу і є маніпуляцією його змістом.

Другий приклад у таблиці 3 ілюструє дві перекладацькі «помилки»: перекладів термінів “mainstreaming” та “gender perspective”. В російському перекладі Резолюції термін «mainstreaming» перекладено як «всесторонний учет», чим втрачено такі важливі характеристики поняття як системність, наскрізність та систематичність. Приклад також ілюструє такий названий нами на початку напрям помилок і маніпуляцій при перекладах як «Використання різних варіантів перекладу одних і тих самих гендерних термінів» (п. 7), оскільки в Резолюції 1888 термін “mainstreaming” було перекладено як «актуалізація».

Термін “gender perspective” перекладено як «гендерний аспект», хоча логічно перекласти як «гендерная перспектива», як це пропонується у Глосарії і тезаурусі Європейського інституту з гендерної рівності: «гендерна перспектива – це перспектива у вивченні будь-якого соціального явища, політики чи процесу з урахуванням гендерно зумовлених відмінностей. Гендерна перспектива зосереджується, зокрема, на гендерно зумовлених статусних і владних відмінностях та враховує, як така дискримінація формує нагальні потреби, а також довгострокові інтереси жінок та чоловіків. У контексті політики гендерна перспектива – це стратегія, спрямована на отримання однакових благ жінками і чоловіками та подолання нерівності. Ця стратегія розглядає пріоритетні проблемні питання та досвід і жінок, і чоловіків як невід'ємну складову розроблення, реалізації, моніторингу і оцінювання політики та програм у політичній, економічній, соціальній та всіх інших сферах. Мета гендерної перспективи – отримання однакових благ і жінками, і чоловіками» [1, с. 33]. Тож поняття «гендерна перспектива» не може бути зведеним до поняття «гендерний аспект» без втрати або зміни сенсу та змістовного наповнення всього речення. Поняття «аспект» означає «точку зору, з якої розглядаються предмети, явища, поняття» [27].

5. «Звуження» змісту поняття при здійсненні перекладу. Прикладом підміни понять, яке веде до «звуження» змісту, є переклад наступної части-

ни резолюції РБ ООН 1888 [20]: частина речення “other egregious crimes perpetrated against civilians”, перекладено як «другие вопиющие преступления, совершаемые против детей», тоді коли коректним перекладом є наступний: «другие вопиющие преступления, совершаемые против гражданского населения». Наврядчи перекладач не знає, як перекласти термін «civilians», і як буде англійською мовою поняття «діти». Але завдяки перекладацькій «помилці» відбувається звуження змістовного наповнення документу, оскільки діти – це частина цивільного населення, до якого відносяться і дорослі, як жінки, так і чоловіки.

Також переклад терміну “children” як «дівочки» є свідомим кроком перекладача (перекладачів), який (які) не може/можуть не знати, що “children” перекладається як «діти». Завдяки цьому з поля зору Резолюції РБ ООН 1888 виключаються хлопці, які також страждають від сексуального насильства під час збройних конфліктів і потребують відповідно допомоги та відновлення прав.

6. Використання свідомо маргіналізованих в культурному та соціально-політичному контексті термінів для зниження «цінності» або дискредитації тексту. Для пострадянських країн, які користуються російськомовними перекладами, термін «пропаганда» має негативні конотації. Переклад терміну “advocacy” як «інформаційно-пропагандистська робота» змінює та спотворює зміст терміну, а також створює по відношенню до нього та всього документу підстави для негативного сприйняття. Цікаво, що перекладач GOOGLE, яким користується велика кількість громадян, термін “advocacy” перекладає українською мовою як “адвокація”, а російською як «пропаганда».

4. ВИСНОВКИ

Класифіковані в статті напрями здійснення лінгвістичних маніпуляцій, які проілюстровано прикладами помилок у перекладах російською мовою резолюцій Ради Безпеки ООН порядку денного «Жінки. Мир. Безпека» 1325, 1888, 2467, 2493, вказують на системність цієї проблеми, що кореспондується з висновками дослідниць гібридних інформаційних загроз, пов'язаних з агресією росії проти України (Л. Компанцева, О. Сулова, К. Левченко, Ю. Лапутіна) [28, 29], про те, що це не випадковість, а свідомий хід, який адепти «руського міра» використовують для просування своєї ідеології, в якій права людини не відіграють суттєвої ролі, а гендерна рівність є маргінальною та такою, від якої потрібно відмовитись в інтересах збереження авторитарного суспільства.

Напрямами та методами здійснення маніпуляцій є: (1) Втрата частини тексту при перекладі та /або заміна пропущеного тексту іншими параграфами оригінального тексту. (2) Підміна гендерної термінології, яка має різноманітні наслідки – від непро-

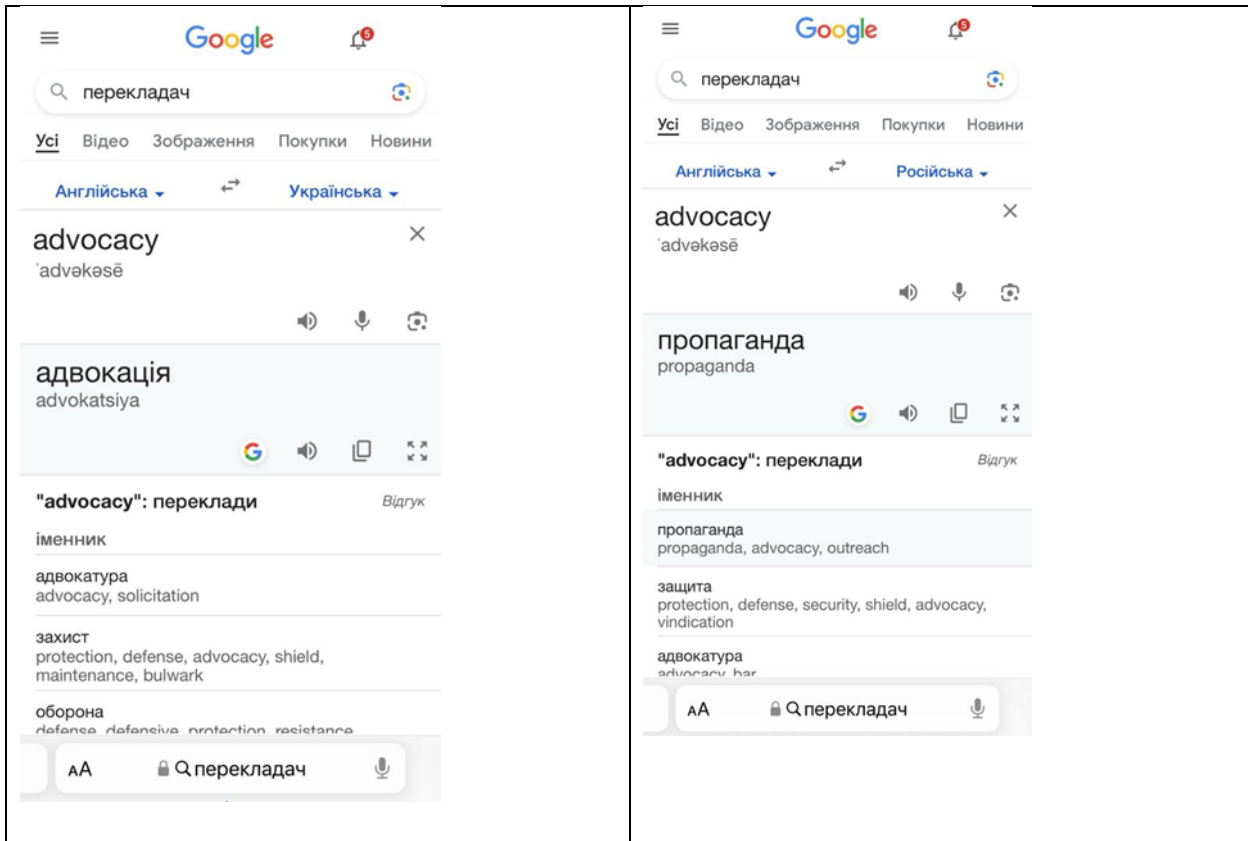

Рис. 2. Приклади англо-українського та англо-російського перекладу терміну "advocacy" перекладачем GOOGLE
Fig 2. Examples of English-Ukrainian and English-Russian translation of the term "advocacy" by Google Translate

фесійності перекладу до спотворення подальшої політики або інтерпретації змісту першоджерела документів. (3) Підміна понять, не пов'язаних з гендерною термінологією, які мають серйозні наслідки для передачі змісту документу. (4) Одночасне використання зазначених маніпулятивних інструментів та «помилки» при перекладі. (5) «Звуження» змісту поняття при здійсненні перекладу. (6) Використання свідомо маргіналізованих в культурному та соціально-політичному контексті термінів для зниження «цінності» або дискредитації тексту. (7) Використання різних варіантів перекладу одних і тих самих гендерних термінів. Разом з тим їхній перелік не є вичерпаним. Подальше здійснення порівняльного аналізу може розширити запропонований список типів помилок. Допущення помилок в перекладі міжнародних документів з питань прав жінок та гендерної рівності є одним з інструментів маніпуляцій довкола гендерної тематики.

Наведені приклади свідчать про те, що при перекладі українською мовою необхідно за основу брати англомовні тексти документів ООН. Подібні ма-

ніпулювання перекладами міжнародних документів з гендерної тематики заважають повноцінному впровадженню гендерної рівності і відкидають здобутки різних структур та органів ООН, зокрема, Комісії ООН зі становища жінок, Комітету ООН з ліквідації всіх форм дискримінації щодо жінок та інших органів та структур з прав жінок та гендерної рівності, бо спотворюють суть документів і впровадження його положень в національне законодавство. Крім цього, подібні неточності відіграють на руку анти-гендерним рухам.

Нагальною є потреба здійснення офіційного перекладу текстів Резолюцій РБ ООН 1325 та її «сестринських» резолюцій українською мовою та розміщення їх на сайті Верховної Ради України для використання в роботі.

Також необхідною є розробка рекомендацій для перекладачів та коректорів щодо коректного перекладу гендерної термінології в текстах міжнародних документів, а також розробка програми та проведення тренінгів для перекладачів та коректорів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бабак, М. Ю., Давліканова, О., Дмитрієва, М., Козир, М. М., Компанцева, Л. Ф., Левченко, К. Б., Скорик М. М., & Сулова, О.І. (2021). *Глосарій і тезаурус Європейського інституту з гендерної рівності*. Київ: «Вістка».
2. Березовенко, А. (2018). Формування дискурсивної практики у царині кримінального права в процесі розбудови державності України. *Вісник кримінального судочинства*, (1), 77–89.

3. Велика Українська Енциклопедія. (2016). Відновлено з: <https://vue.gov.ua>
4. Дудник, Р. (2022). Гендерне право та система права: проблеми теорії та практики. *Аналітично-порівняльне правознавство*, 3, 23–26.
5. Дунебабіна, О. (2023). Рекомендації щодо запобігання некоректного перекладу міжнародних документів з питань забезпечення гендерної рівності. У Л. Компанцева (Ред.), *Рекомендації та кращі кейси реалізації стратегічних комунікацій в умовах війни: практичний довідник* (с. 116–123). Київ: НА СБУ.
6. Итоги тридцатой сессии Комитета по ликвидации дискриминации в отношении женщин. Записка Генерального секретаря. Відновлено з: <https://www.un.org/womenwatch/daw/csw/csw48/crp3-r.pdf>
7. Ковальчук, Л. Г., Козуб, Л. І., Левченко, К. Б., Легенька, М. М., & Сулова О. І. (2017). *Жінки. Мир. Безпека. Інформаційно-навчальний посібник з гендерних аспектів конфліктів для фахівців соціальної сфери*. Київ: ОБСЕ
8. Конституція Республіки беларусь. Відновлено з: <https://president.gov.by/ru/gosudarstvo/constitution>
9. Конституція Республіки Казахстан. Відновлено з: https://www.akorda.kz/ru/official_documents/constitution
10. Конституція Республіки Киргизстан Відновлено з: <https://www.gov.kg/ru/p/constitution>
11. Конституція Республіки Таджикистан. Відновлено з: <https://mfa.tj/ru/main/tadzhikistan/konstitutsiya>
12. Конституція російської федерації. Відновлено з: <http://www.constitution.ru/10003000/10003000-5.htm>
13. Левченко, К. (2020). Звідки походять маніпуляції навколо гендерної політики, і терміну «гендер» зокрема. Відновлено з: <https://life.pravda.com.ua/columns/2020/06/30/241498/>
14. Максимов, С. (2002). *Правовая реальность как предмет философского осмысления* (Опубл. дис. д-ра юрид. наук). Харків: Національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого.
15. Про затвердження Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 “Жінки, мир, безпека” на період до 2020 року, Розпорядження Кабінету Міністрів України № 113-р (2018) (Україна). Відновлено з: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/113-2016-p#Text>
16. Про затвердження Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 “Жінки, мир, безпека” на період до 2025 року, Розпорядження Кабінету Міністрів України № 1544-р (2022) (Україна). Відновлено з: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1544-2020-p#Text><https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1544-2020-%D1%80/ed20201028#Text>
17. Резолюція Ради Безпеки ООН 1325. Відновлено з: <https://vko.sud.kz/rus/content/rezolyuciya-oon-1325>
18. Резолюція Ради Безпеки ООН 1325. Відновлено з: <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/n00/720/20/pdf/n0072020.pdf?token=EYJhma3kjkp8P1JA16&fe=true>
19. Резолюція Ради Безпеки ООН 1325. Відновлено з: <https://www.osce.org/files/f/documents/d/d/75309.pdf>
20. Резолюція Ради Безпеки ООН 1888. Відновлено з: <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/n09/534/48/pdf/n0953448.pdf?token=M90pqz23um3oFahaV7&fe=true>
21. Резолюція Ради Безпеки ООН 1960. Відновлено з: <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/n10/698/36/pdf/n1069836.pdf?token=Ca96rOS8pNkClZoyUj&fe=true>
22. Резолюція Ради Безпеки ООН 2467. Відновлено з: <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/n19/118/31/pdf/n1911831.pdf?token=ezQ3MoeamhuY024Xa1&fe=true>
23. Резолюція Ради Безпеки ООН 2493. Відновлено з: <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/n19/339/40/pdf/n1933940.pdf?token=AziHrThlk79vlnvoyO&fe=true>
24. Резолюції Ради Безпеки ООН «Жінки, мир, безпека» - Jurfem. Відновлено з: <https://jurfem.com.ua/rezolucii-rady-bezpeky-oon-zhinky-myr-bezpeka/>
25. Резолюція РБ ООН 1325 «Жінки. Мир. Безпека». Відновлено з: http://www.wicc.net.ua/media/realizatsiya-NPD_1325_2016.pdf
26. Розпочала роботу «Платформа забезпечення гендерного мейнстримінгу та інклюзії у відновленні». (2023). Відновлено з: <https://www.kmu.gov.ua/news/rozpochala-robotu-platforma-zabezpechennia-hendernoho-meistryminhu-ta-inkliuzii-u-vidnovlenni>
27. Русанівський, В. М., Озерова, Н. Г., & Шевченко, Л. Л. (2010). *Словник української мови: У 20 т. (1)*, Київ: Наукова думка.
28. Стратегічні комунікації в умовах гібридної війни: погляд від волонтера до науковця: монографія. (2018). Київ: НА СБ України.
29. Стратегічні комунікації в умовах гібридної війни: погляд від волонтера до науковця: монографія. (2021) Київ: НА СБ України
30. Стріха, М. (2020). *Український переклад і перекладачі: між літературою та націєтворенням*. Київ: Дух і Літера.
31. Филлипс, Л. Дж., & Йоргенсен М.В. (2004). *Дискурс-анализ. История и метод*. Харків: Изд-во Гуманитарный центр.
32. Цибух, О. В., (2011). *Філософсько-правові засади комунікативної раціональності у міжнародно-правовому дискурсі*: дисертація. ЛьвівДУВС.
33. Юркевич, Е. (2002). *Герменевтические идеи в восточнославянской философской традиции*. Харків: Изд-во ХНУ им. В.А. Каразина.
34. Яворська, Г., & Богомолов, О. (2010). *Непевний об'єкт бажання: Європа в українському політичному дискурсі*. Київ: Дім Дмитра Бурого.
35. Resolution of UN Security Council 1325 Відновлено з: <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/n00/720/18/pdf/n0072018.pdf?token=dswezjsS922n2wsCva&fe=true>
36. Resolution of UN Security Council 1888. Відновлено з: <https://daccess-ods.un.org/tmp/9345476.62734985.html>

37. Resolution of UN Security Council 1960. Відновлено з: <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/n10/698/34/pdf/n1069834.pdf?token=igXAE1s0lyionHBGX&fe=true>

38. Resolution of UN Security Council 2467. Відновлено з: <https://www.un.org/shestandsforpeace/content/united-nations-security-council-resolution-2467-2019-sres24672019>

39. Resolution of UN Security Council 2493. Відновлено з: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N19/339/37/PDF/N1933937.pdf?OpenElement>

Стаття надійшла до редакції 20.04.2024

Стаття рекомендована до друку 31.05.2024

Olga Dunebabina – postgraduate student at the National Academy of the Security Service of Ukraine; e-mail olgadunebabina@ukr.net; ORCID: 0000-0002-3242-2377.

LINGUISTIC TOOLS OF MANIPULATION IN RUSSIAN LANGUAGE TRANSLATIONS OF UN SECURITY COUNCIL RESOLUTION 1325 AND ITS “SISTERS” RESOLUTIONS

One of the ways to clarify national terminology and to enshrine correct definitions of concepts related to various aspects of gender issues in the legal framework is using the official translations of international documents on women's rights and gender equality in Ukrainian language. The issue of the correctness of translations of international documents in general and in the field of human rights and gender equality in particular is not only an important subject of scientific research, but also has great practical significance in the context of Russia's hybrid war against Ukraine. Russian language is an official language of the UN. All documents from the working languages of the UN General Assembly (English and French) are translated into Russian and used by regional international organisations, as well as by countries beside the Russian Federation where this language has status of the official or state language. In addition, many translations of international documents into Ukrainian have been made using Russian translations as basis. This also applies to such important documents in the field of women's rights and gender equality as UN Security Council Resolution 1325 “Women. Peace. Security” and related Security Council resolutions, in particular, 1888, 2467, 2493 and others. Based on a comparative analysis of the original texts of the above-mentioned UN Security Council resolutions and their Russian translations, the article offers a classification of directions of linguistic manipulation in the translation of documents, illustrated by specific examples; draws conclusions about the consequences and impact of the using of incorrect translations on the policy of ensuring women's rights and gender equality at both the international and national levels; offers recommendations for identifying linguistic manipulation during translation process.

Key words: 1325 sister's resolutions, directions of the linguistic manipulations, gender equality, gender policy, hybrid war, international human rights documents, legal discurs, UN Security Council Resolution 1325.

REFERENCES

- Babak, M. Iu., Davlikanova, O., Dmytriieva, M., Kozyr, M. M., Kompantseva, L. F., Levchenko, K. B., Skoryk M. M., & Suslova O. I. (2021). *Hlosarii i tezaurus Yevropeiskoho instytutu z gendernoi rivnosti. [Glossary and thesaurus of the European Institute for Gender Equality]*. Kyiv : “Vistka”
- Berezovenko, A. (2018). Formuvannia dyskursyvnoi praktyky u tsaryni kryminalnoho prava v protsesi rozbudovy derzhavnosti Ukrainy. [Formation of Discursive Practice in the Field of Criminal Law in the Process of Building the Statehood of Ukraine]. *Visnyk kryminalnoho sudochynstva, [Journal of Criminal Justice] (1)*, 77–89.
- Dudnyk, R. (2022). Henderne pravo ta systema prava: problemy teorii ta praktyky. [Gender law and the system of law: problems of theory and practice]. *Analitichno-porivnialne pravoznavstvo, [Analytical and comparative law] (3)*, 23–26.
- Dunebabina, O. (2023). Rekomendatsii shchodo zapobihannia nekorektnoho perekladu mizhnarodnykh dokumentiv z pytan zabezpechennia gendernoi rivnosti. [Recommendations for preventing incorrect translation of international documents on gender equality]. In U. L. Kompantseva (Ed.). *Rekomendatsii ta krashchi keisy realizatsii stratehichnykh komunikatsii v umovakh viiny : praktychnyi dovidnyk. [Recommendations and best practices for implementing strategic communications in times of war: a practical guide]*. 116–123. Kyiv: NA SBU.
- Fyllyps, L. Dzh., & Yorhensen M. V. (2004). *Dyskurs-analyz. Ystoriya y metod. [Discourse analysis. History and method]*. Kharkiv: Yzd-vo Humanytarnyi tsestr. [Humanitarian Centre Publishing House].
- Konstytutsiia rosiiskoi federatsii. [Constitution of the Russian Federation]. Retrieved from: <http://www.constitution.ru/10003000/10003000-5.htm>
- Konstytutsiia Respublyky Belarus. [Constitution of the Republic of Belarus]. Retrieved from: <https://president.gov.by/ru/gosudarstvo/constitution>
- Konstytutsiia Respublyky Kazakhstan. [Constitution of the Republic of Kazakhstan]. Retrieved from: https://www.akorda.kz/ru/official_documents/constitution

- Konstytutsiia Respublyky Kyrgyzstan. [Constitution of the Republic of Kyrgyzstan]. Retrieved from: <https://www.gov.kg/ru/p/constitution>
- Konstytutsiia Respublyky Tadjykystan. [Constitution of the Republic of Tajikistan]. Retrieved from: <https://mfa.tj/ru/main/tadjikistan/konstitutsiya>
- Kovalchuk, L. H., Kozub, L. I., Levchenko, K. B., Lehenka, M. M., & Suslova O. I. (2017). *Zhinky. Myr. Bezpeka. Informatsiino-navchalnyi posibnyk z gendernykh aspektiv konfliktiv dlia fakhivtsiv sotsialnoi sfery. [Women. Peace. Security. Information and training manual on gender aspects of conflicts for social sector professionals]*. Kyiv: OBSE
- Levchenko, K. (2020). Zvidky pokhodiati manipuliatsii navkolo gendernoï polityky, i terminu «gender» zokrema. [Where do the manipulations around gender policy, and the term «gender» in particular, come from?]. Retrieved from: <https://life.pravda.com.ua/columns/2020/06/30/241498/>
- Maksymov, S. (2002). *Pravovaia realnost kak predmet fylosofskoho osmysleniia. [Legal reality as a subject of philosophical comprehension]*. (Publ. dys. d-ra yuryd. nauk). [thesis]. Kharkiv: Natsionalna yurydychna akademiia Ukrainy imeni Yaroslava Mudroho.
- Pro zatverdzhennia Natsionalnoho planu dii z vykonannia rezoliutsii Rady Bezpeky OON 1325 "Zhinky, myr, bezpeka" na period do 2020 roku, Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy. № 113-r (2018). [On Approval of the National Action Plan for the Implementation of UN Security Council Resolution 1325 «Women, Peace and Security» for the period up to 2020, Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/113-2016-p#Text>
- Pro zatverdzhennia Natsionalnoho planu dii z vykonannia rezoliutsii Rady Bezpeky OON 1325 "Zhinky, myr, bezpeka" na period do 2025 roku, Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy № 1544-r (2022). [On Approval of the National Action Plan for the Implementation of UN Security Council Resolution 1325 «Women, Peace and Security» for the period up to 2025, Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1544-2020-p#Text><https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1544-2020-%D1%80/ed20201028#Text>
- Resolution of UN Security Council 1325. Retrieved from: <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/n00/720/18/pdf/n0072018.pdf?token=dswezjsS922n2wsCva&fe=true>
- Resolution of UN Security Council 1888. Retrieved from: <https://daccess-ods.un.org/tmp/9345476.62734985.html>
- Resolution of UN Security Council 1960. Retrieved from: <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/n10/698/34/pdf/n1069834.pdf?token=igXAEs1s0lyionHBGX&fe=true>
- Resolution of UN Security Council 2467. Retrieved from: <https://www.un.org/shestandsforpeace/content/united-nations-security-council-resolution-2467-2019-sres24672019>
- Resolution of UN Security Council 2493. Retrieved from: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N19/339/37/PDF/N1933937.pdf?OpenElement>
- Rezoliutsii Rady Bezpeky OON «Zhinky, myr, bezpeka» [UN Security Council Resolutions on Women, Peace and Security]. - Jurfem. Retrieved from: <https://jurfem.com.ua/rezolucii-rady-bezpeky-oon-zhinky-myr-bezpeka/>
- Rezoliutsiia RB OON 1325 «Zhinky. Myr. Bezpeka». [UN Security Council Resolution 1325 «Women. Peace. Security»]. Retrieved from: http://www.wicc.net.ua/media/realizatsiya_NPD_1325_2016.pdf
- Rezoliutsiia Soveta Bezopasnosti OON 1325. [UN Security Council Resolution 1325]. Retrieved from: <https://vko.sud.kz/rus/content/rezolyuciya-oon-1325>
- Rezoliutsiia Soveta Bezopasnosti OON 1325. [UN Security Council Resolution 1325]. Retrieved from: [https://documents.un.org/doc/undoc/gen/n00/720/20/pdf/n0072020.pdf?token=EY\]hma3kjkp8P1IA16&fe=true](https://documents.un.org/doc/undoc/gen/n00/720/20/pdf/n0072020.pdf?token=EY]hma3kjkp8P1IA16&fe=true)
- Rezoliutsiia Soveta Bezopasnosti OON 1325. [UN Security Council Resolution 1325]. Retrieved from: <https://www.osce.org/files/f/documents/d/d/75309.pdf>
- Rezoliutsiia Soveta Bezopasnosti OON 1888. [UN Security Council Resolution 1888]. Retrieved from: <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/n09/534/48/pdf/n0953448.pdf?token=M90pqz23um3oFahaV7&fe=true>
- Rezoliutsiia Soveta Bezopasnosti OON 1960. [UN Security Council Resolution 1960]. Retrieved from: <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/n10/698/36/pdf/n1069836.pdf?token=Ca96rOS8pNkClZoyUj&fe=true>
- Rezoliutsiia Soveta Bezopasnosti OON 2467. [UN Security Council Resolution 2467]. Retrieved from: <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/n19/118/31/pdf/n1911831.pdf?token=ezQ3MoeamhuY024Xa1&fe=true>
- Rezoliutsiia Soveta Bezopasnosti OON 2493. [UN Security Council Resolution 2493]. Retrieved from: <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/n19/339/40/pdf/n1933940.pdf?token=AziHrThlk79vlnvoyO&fe=true>
- Rozpochala robotu «Platforma zabezpechennia henderneho meinstryminhu ta inkluzii u vidnovlenni». (2023). [The «Platform for Gender Mainstreaming and Inclusion in Recovery» was launched]. Retrieved from: <https://www.kmu.gov.ua/news/rozpochala-robotu-platforma-zabezpechennia-henderneho-meinstryminhu-ta-inkluzii-u-vidnovlenni>
- Rusanivskiy, V. M., Ozerova, N. H., & Shevchenko, L. L. (2010). *Slovnnyk ukraïnskoi movy: U 20 t. 1. [Dictionary of the Ukrainian language: In 20 vols.]*. Kyiv: Naukova dumka.
- Stratehichni komunikatsii v umovakh hibrydnoi viiny: pohliad vid volontera do naukovtsia: monohrafiia.* (2018). [Strategic Communications in Hybrid Warfare: A Volunteer's View of a Scholar: A Monograph]. Kyiv: NA SB Ukrainy.
- Stratehichni komunikatsii v umovakh hibrydnoi viiny: pohliad vid volontera do naukovtsia: monohrafiia.* (2021). [Strategic Communications in Hybrid Warfare: A Volunteer's View of a Scholar: A Monograph]. Kyiv: NA SB Ukrainy
- Strikha, M. (2020). *Ukrainskyi pereklad i perekladachi: mizh literaturoiu ta natsiietvorenniam. [Ukrainian translation and translators: between literature and nation-building]*. Kyiv: Dukh i Litera.

Tsybukh, O. V., (2011). *Filosofsko-pravovi zasady komunikatyvnoi ratsionalnosti u mizhnarodno-pravovomu dyskursi.* [Philosophical and Legal Foundations of Communicative Rationality in International Legal Discourse]. Dysertatsiia [Thesis] LvDUVS. Retrieved from: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/827>

Velyka Ukrainska Entsyklopediia [The Great Ukrainian Encyclopaedia].(2016). Retrieved from: <https://vue.gov.ua>

Yavorska, H., & Bohomolov, O. (2010). *Nepevnyi ob'ekt bazhannia: Yevropa v ukrainskomu politychnomu dyskursi.* [An uncertain object of desire: Europe in Ukrainian political discourse]. Kyiv: dim Dmytra Buroho.

Ytohy trydtsatoi sessyyi Komyteta po lykvydatsyyi dyskrymynatsyyi v otnoshenyyi zhenshchyn. Zapyska Heneralnoho sekretaria. [Outcome of the thirtieth session of the Committee on the Elimination of Discrimination against Women. Note by the Secretary-General]. Retrieved from: <https://www.un.org/womenwatch/daw/csw/csw48/crp3-r.pdf>

Yurkevych, E. (2002). *Hermenevtycheskye ydey v vostochnoslavianskoi fylosofskoi tradytsyyi.* [Hermeneutic ideas in the East Slavic philosophical tradition]. Kharkiv: Yzd-vo KhNU ym. V.A. Karazyna.

The article was received by the editors 20.04.2024

The article is recommended for printing 31.05.2024